

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

- Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ
ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
(1453 – 1821)**

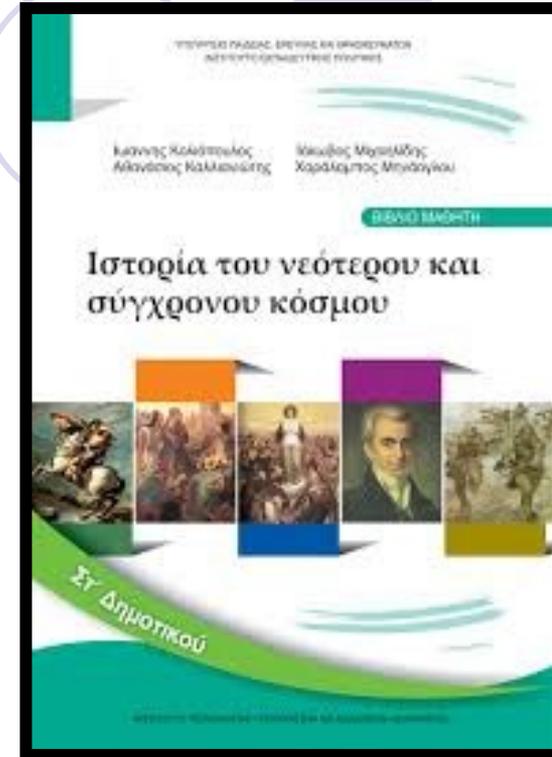
**Αντώνης Σμυρναίος
Καθηγητής Νεοελλ. Ιστορίας,
Ιστορίας της Νεοελλ. Εκπαίδευσης,
Διδακτικής της Ιστορίας**

Ιστορία ΣΤ΄ Δημοτικού

ΕΝΟΤΗΤΑ Β

Οι Έλληνες κάτω από την οθωμανική και τη λατινική κυριαρχία (1453-1821)

- 1. Η κατάκτηση της ελληνικής Χερσονήσου
- 2. Οι συνθήκες ζωής των υποδούλων
- 3. Η θρησκευτική και η πολιτική οργάνωση των Ελλήνων
- 4. Οι Κλέφτες και οι Αρματολοί
- 5. Η οικονομική ζωή
- 6. Οι Έλληνες των παροικιών και των Παραδουνάβιων Ηγεμονιών
- 7. Οι δάσκαλοι του Γένους
- 8. Ο Ρήγας Βελεστινλής και ο Αδαμάντιος Κοραής
- 9. Τα κυριότερα επαναστατικά κινήματα
- 10. Οι αγώνες των Σουλιωτών

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η μελέτη της ιστορικής εξέλιξης των **ελληνορθόδοξων κοινοτήτων** στην Τουρκοκρατία,

από την Άλωση της Κων/πολης (**1453**) μέχρι την Ελληνική Επανάσταση (**1821**),

σε συνδυασμό με τα **ευρωπαϊκά δρώμενα** την ίδια περίοδο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Σύνοψη της **Βυζαντινής Ιστορίας (330-1453)**
- Η **Άλωση της Πόλης** από τους Φράγκους (**1204**)
και η **Άλωση της Πόλης**
από τους Οθωμανούς Τούρκους (**1453**)

- Τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά της **Οθωμανικής διακυβέρνησης**
- Οι **συνθήκες διαβίωσης των υπόδουλων**
- Οι **τρόποι αντίστασης στην οθωμανική κυριαρχία**
- Η δράση των **κοινωνικών ομάδων** και η εξέλιξη των **θεσμών** του Νέου Ελληνισμού

- Ο ρόλος της **Ορθόδοξης Εκκλησίας** και του **Οικουμενικού Πατριαρχείου**

- Το πνευματικό κίνημα του **Νεοελληνικού Διαφωτισμού**

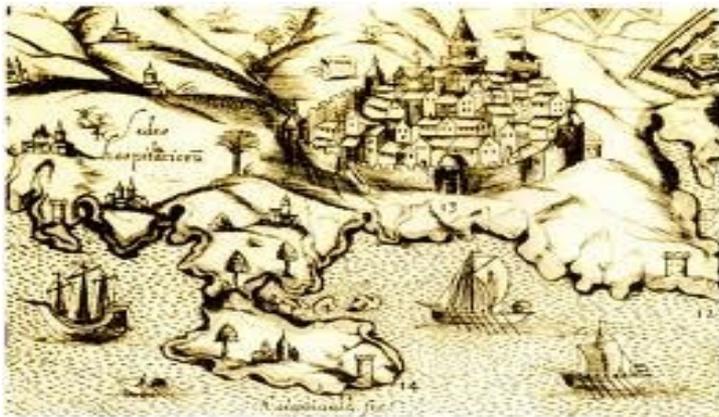
ΒΙΒΛΙΟ ΣΤΟΝ «ΕΥΔΟΞΟ»

● Αντώνη Σμυρναίου

«*Παιδαγωγική του Πολέμου:*

Φιλοσοφικές και ιστορικές συζητήσεις»

(Αθήνα: Αρμός, 2025)

ΑΝΤΩΝΗ Α. ΣΜΥΡΝΑΙΟΥ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ
ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΜΟΣ

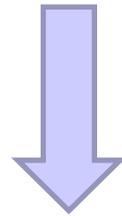
«Παιδαγωγική του Πολέμου:
Φιλοσοφικές και ιστορικές συζυγίες»

- Η Τουρκοκρατία ήταν κυριολεκτικά μια εποχή... **πολέμου**, **υποταγής, βασανιστηρίων, αρπαγής, καταστροφών, σφαγών, εξεγέρσεων...**

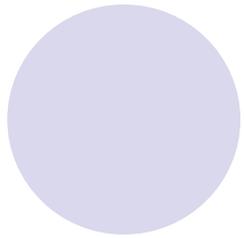
δηλαδή μια περίοδος που **παιδαγώγησε** εξαιρετικά τον Ελληνισμό σε σκληραγωγία, σε απόγνωση, σε φόβο, σε θυσίες, σε εκδίκηση...

- Έτσι, η **Παιδαγωγική του Πολέμου** με αφορμή ...και την Τουρκοκρατία θα επιχειρήσει να συνδυάσει **Φιλοσοφία και Ιστορία**

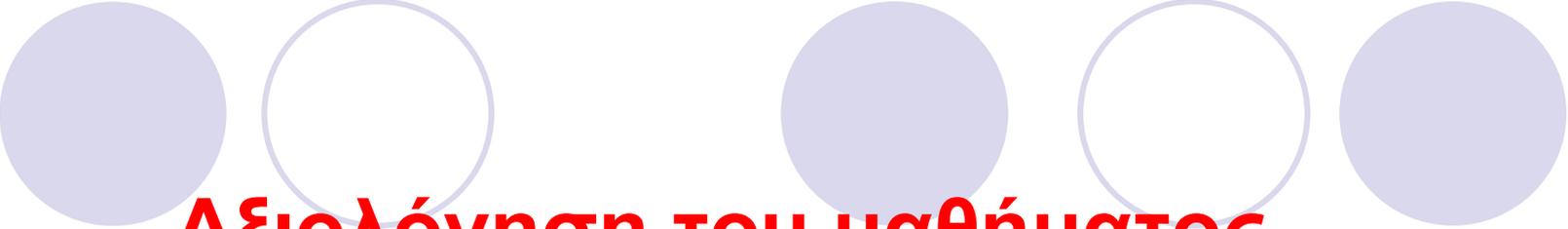
αναζητώντας πίσω από κάθε γεγονός το νόημά του...

*«Δεν μπορεί να υπάρξει ένα **γεγονός**, αν προηγουμένως δεν υπάρχει ένα **νόημα**» ;*
(Νίτσε)

- Για να υπάρξει ένα **ιστορικό γεγονός** πρέπει πρώτα-πρώτα να έχει δημιουργηθεί ένα **νόημα**, δηλαδή μια **θεωρία**, μια **φιλοσοφία**, μέσα στην αύρα της οποίας θα μπορέσουμε να το κατανοήσουμε/αξιολογήσουμε.
- Διότι είναι η **κατανόηση** εκείνη που δίνει σε κάθε γεγονός την ύπαρξή του.

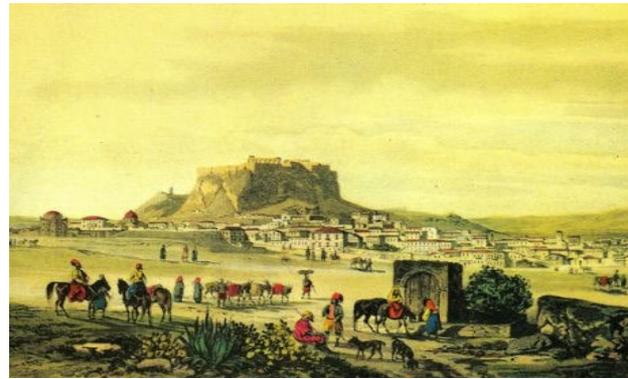
Αξιολόγηση του μαθήματος

- Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου πάνω σε:
 - α) επιλεγμένη ύλη του βιβλίου και
 - β) όλες τις **διαφάνειες** του μαθήματος

● Θα μιλήσουμε λοιπόν για την «Τουρκοκρατία»

[= την περίοδο της **Οθωμανικής Διακυβέρνησης**
των πρώην Βυζαντινών περιοχών]

= τη μεγαλύτερη πληγή
της ελληνικής ιστορίας,

● σε **χρονική διάρκεια** (550 χρόνια)
σε **ένταση** (αναρίθμητοι εξανδραποδισμοί
και καταστροφές)
σε **έκταση** (Ανατ. Μεσόγειος-Β. Αφρική)
και σε **συνέπειες**... μέχρι **σήμερα**.....

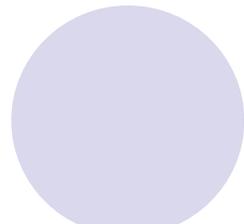
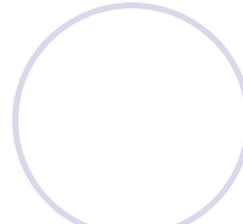
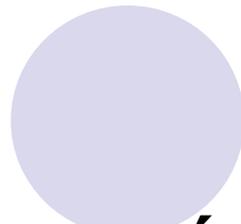
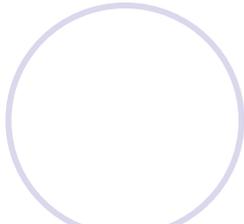
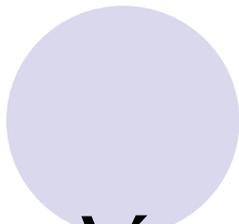

- **«Μπορούμε να απελευθερώσουμε 40 νησιά σε 96 ώρες»!**
Ο Turan OGUZ, Τούρκος καθεστωτικός αναλυτής πυροδοτεί κι άλλο το κλίμα:

- **«Πριν από περίπου 1.000 χρόνια, με τη νίκη στο Ματζικέρτ, σας πήραμε την Ανατολία.»**
- **Πριν από περίπου 550 χρόνια, σας πήραμε την Κωνσταντινούπολη.**
- **Για περίπου 550 χρόνια σας κυβερνήσαμε όλους σαν κοπάδι προβάτων!**
- **Τι άλλο να κάνουμε; Μια χώρα δεν μπορεί να ταπεινωθεί περισσότερο από αυτό»!**

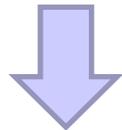

- Θα μιλήσουμε για την εισαγωγή της Τουρκοκρατίας (όταν τελειώνει το *Βυζάντιο*) αλλά για τις προϋποθέσεις της εξόδου της (με την *Ελληνική Επανάσταση*)
- Θα μιλήσουμε για τη συμβολή της Τουρκοκρατίας στον *νεοελληνικό ψυχισμό και τη νοοτροπία...*

ΠΕΡΙΟΔΟΛΟΓΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Αρχαιότητα (1100 π. Χ. – 146 π. Χ.)

Ρωμαϊκή εποχή (146 π. Χ. – 330 μ. Χ.)

Βυζαντινή περίοδος (330 – 1453)

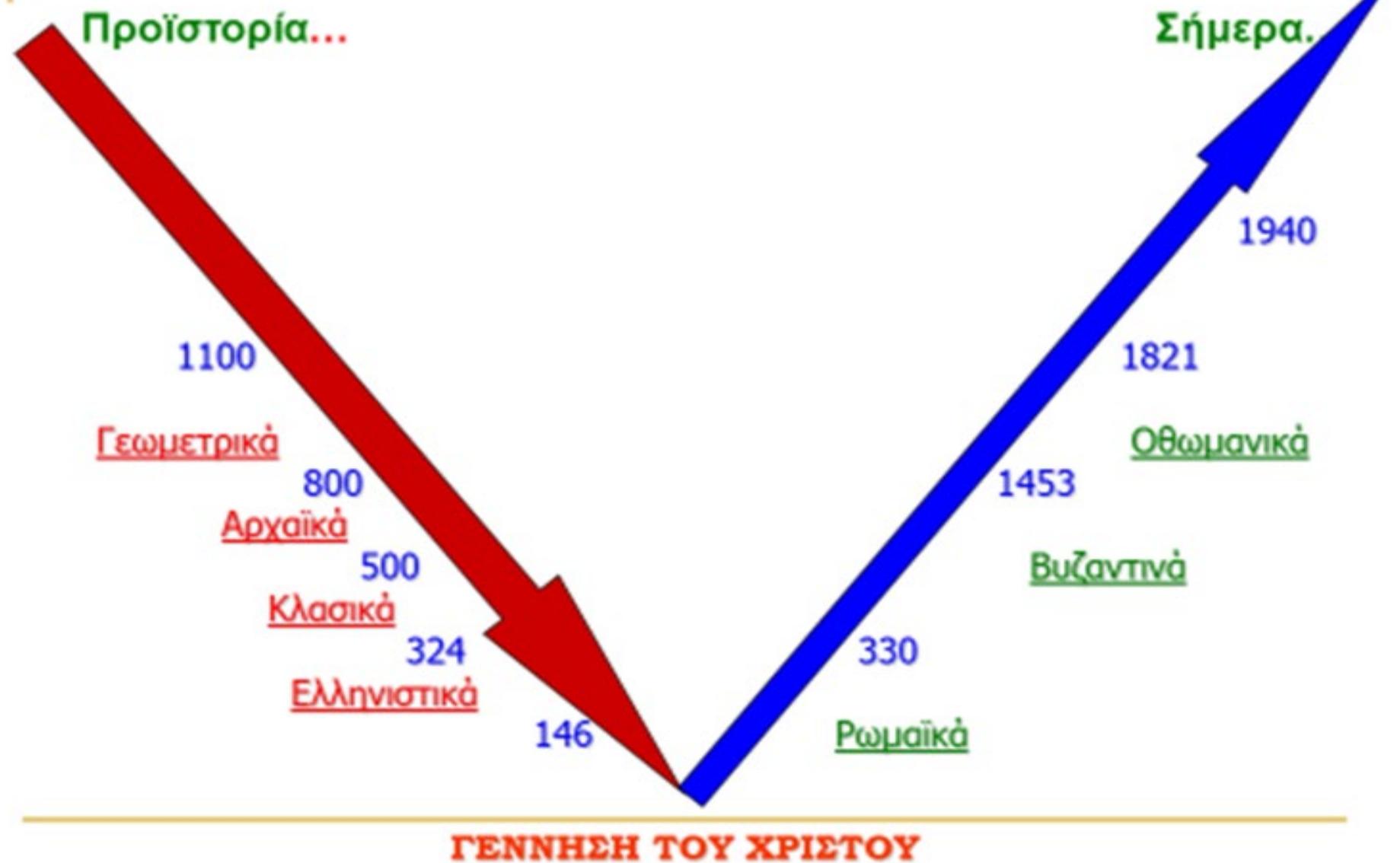
Φραγκοκρατία (1204 – 1566)

Τουρκοκρατία (... 1453 – 1830 – 1912)

Σύγχρονο ελληνικό κράτος (1830 -)

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ

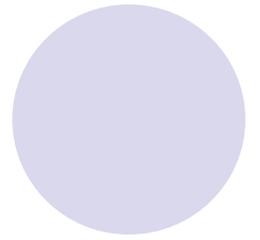
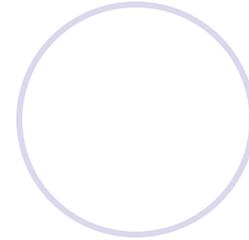
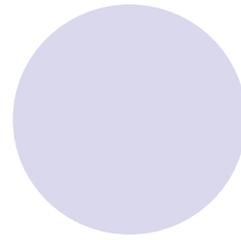
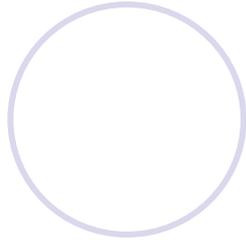
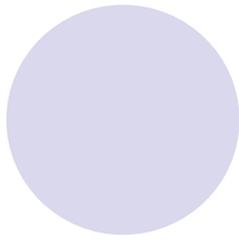

► Φραγκοκρατία (1204 – 1566)

Στον ελληνικό χώρο υπάρχουν ακόμη
αποτυπώματα πλήθους **φράγκικων μνημείων...**
παράξενων ονομάτων

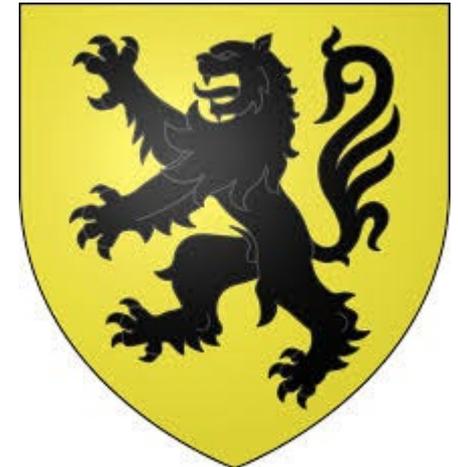
(Γοδεφρείδος, Βιλλεαρδουΐνος,
Ατζόλι, Καπελλέτι, Δελαρός)...

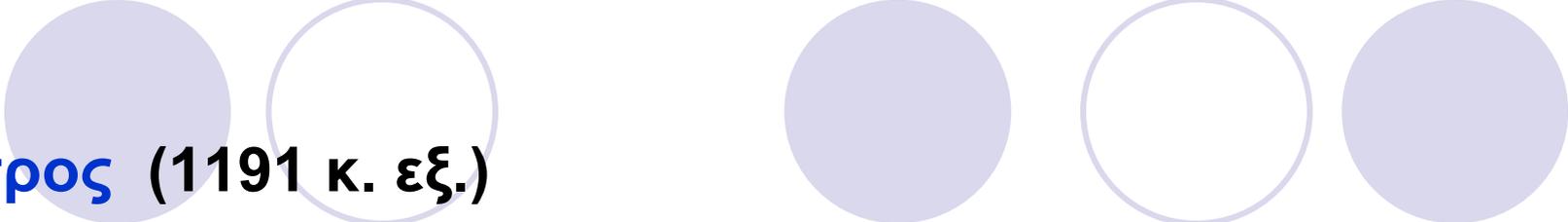
και παράδοξων τίτλων και οικόσημων

(βαρωνίες, δουκάτα, μαρκιωνίες)...

Φράγκικα (Λατινικά) κρατίδια
στις Βυζαντινές περιοχές

-
- **Κύπρος** (1191 κ. εξ.)
 - Λατινική Αυτοκρατορία της **Κωνσταντινούπολης** (1204-1261)
 - Λομβαρδικό Βασίλειο της **Θεσσαλονίκης** (1204/7-1224)
 - Φραγκικό Πριγκιπάτο της **Αχαΐας** (1204/5-1262/1430).
 - Δουκάτο των **Αθηνών** και των **Θηβών**, (1204/5-1456/58),
 - **Εύβοια** (Negreponte) (1204/5-1470)
 - Δουκάτο της **Νάξου** ή Αρχιπελάγους (1207-1566)
 - **Χίος** (1329-1566) και **Λέσβος** (1355-1462)
 - Ενετοκρατία των **Επτανήσων** (1207-1797).
 - Γενουατοκρατία (1204/6-1210) και κατόπιν Ενετοκρατία της Κρήτης (1210-1669)....
 - **....κατακερματισμός της Βυζαντινής αυτοκρατορίας...**

Τι ήταν τελικά η Φραγκοκρατία (Λατινοκρατία);

- Ήταν μια «άτυχη» στιγμή του Βυζαντίου,
ή
ήταν μια σύντομη περίοδος κατάκτησης
ελληνικών εδαφών από τους Φράγκους
πριν πέσουν τελικά στα χέρια των Τούρκων,

ή
ένας κρίσιμος σταθμός στην ελληνική ιστορία

**Πώς συνέβαλε στη διαμόρφωση
του Νέου Ελληνισμού;**

- Η απαρχή της **Νεοελληνικής Ιστορίας** έχει τοποθετηθεί συνήθως το **1453** ή το **1830**

- Θα μπορούσε να τεθεί το 1204;

- Τι συνέβη τότε; Ποια η σημασία του;

- Για να κατανοήσουμε τη σημασία της πρώτης άλωσης της Κωνσταντινούπολης (1204) για την πορεία του **Νέου Ελληνισμού**,

θα κάνουμε πρώτα μια μικρή σύνοψη
της **Βυζαντινής Ιστορίας**
στην οποία αυτή η άλωση ανήκει...

